

Onderwerp Motie oproep verhoging minimumloon

Steller E.F. Wams

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 57 64 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 267928-2021

Datum 23 juni 2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeren we uw raad over de inzet die is gepleegd naar aanleiding van de motie 'oproep verhoging minimumloon'. Werkenden met een minimumloon hebben veelal te weinig inkomsten om te kunnen voorzien in het eigen levensonderhoud. Een aanzienlijk deel van deze werkenden leeft in armoede. Daar komt bij dat veel banen op minimumloonniveau flexbanen zijn en dat levert extra onzekerheid op, omdat men bijvoorbeeld niet altijd voldoende uren kan werken. Het verhogen van het minimumloon is niet de enige maatregel die nodig is om deze trend te doorbreken. De motie hebben we daarom meegenomen in de brede lobby strategie voor het sociaal domein. Dat betekent dat we via de VNG en dus in samenwerking met andere gemeenten hiervoor gelobbyd hebben. Wat betreft het onderzoek en stappenplan: we hebben uitgezocht wat er procedureel nodig, wat de kosten zijn en welke overige consequenties te verwachten zijn. In deze brief lichten we de inzet van de lobby en de uitkomsten van het onderzoek verder toe.

Brede lobbystrategie in VNG-verband

De discussie over een verhoging van het minimum (naar €14,- per uur) hangt sterk samen met andere thema's, zoals werkgelegenheid, bestaanszekerheid en het toeslagenstelsel. We nemen de oproep tot verhoging van het minimumloon daarom mee in een bredere context van de discussie over de toekomst van de arbeidsmarkt. In VNG-verband is met input vanuit Groningen, een brede propositie 'de winst van het sociaal domein' opgesteld, waarin ook aandacht is voor het minimumloon. Deze is nog niet formeel aangeboden, vanwege de harde randvoorwaarden die zijn gesteld in 'de

Resolutie VNG inzet kabinetsformatie¹. Kern van het verhaal is dat gemeenten pas bereid zijn om afspraken te maken over ambities, nadat met het kabinet structurele afspraken zijn gemaakt over de financiën van gemeenten. In gesprekken met Tweede Kamerleden, benoemen we uiteraard wel de voor Groningen extra relevante onderdelen uit de brede propositie. Daarnaast ontvangen de Tweede Kamerleden met de portefeuille sociaal domein in juni een welkomstmail van ons, met de belangrijkste aandachtspunten rondom het sociaal domein vanuit de couleur locale Groningen en een uitnodiging voor een (digitaal) werkbezoek richting onze gemeente. Onderlegger daarvoor zijn onze lobby fiches Groningen inzet kabinetsformatie.

Actualiteit rondom verhoging van het wettelijk minimumloon.

Sinds de motie is aangenomen, heeft het verhogen van het wettelijk minimumloon een breed politiek en maatschappelijk draagvlak gekregen. Het kwam tijdens de verkiezingen in alle verkiezingsprogramma's terug, uiteenlopend van een verhoging van max 10% tot 40% ten opzichte van het huidige minimumloon. Het ligt dus in de lijn der verwachtingen dat een volgend kabinet het minimumloon gaat verhogen. De meningen tussen politieke partijen zijn verdeeld over de vraag of de verhoging (gedeeltelijk) wel/niet gekoppeld moet worden met de bijstandsuitkeringen.

Stappenplan

De uitwerking van het stappenplan hebben wij opgevat als wat er procedureel nodig is om het minimumloon te verhogen. Deze procedure begint bij de besluitvorming bij de Rijksoverheid als het minimumloon verhoogd wordt of wanneer er in de cao de loonschalen worden aangepast. Vervolgens komt dit terecht bij de salarisadministratie en wordt dit doorgevoerd. Wij geven u daarom antwoord op de volgende twee vragen:

- 1. Hoe werkt deze besluitvorming op rijksniveau en hoe wordt dit vertaald in de gemeentelijke cao en cao SW? Concreet: welk orgaan neemt hierover een besluit, wat doet de VNG vervolgens en hoe krijgen wij dit binnen?*
- 2. Wat doen wij vervolgens om uitvoering te geven aan dit besluit (verwerking in de salarisadministratie)?*

De Wet Minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML) regelt dat het minimumloon en minimumjeugdloon elk jaar twee keer aangepast wordt aan de ontwikkeling van de cao-lonen en de inflatie. Dat gebeurt op 1 januari en op 1 juli. De WML heeft als uitgangspunt dat ontwikkelingen in de welvaart ook tot uitdrukking moeten komen in de inkomens van alle werknemers met een minimumloon en uitkeringsgerechtigden. Dit gebeurt op landelijk niveau door de regering.

¹ https://vng.nl/sites/default/files/2021-01/07_resolutie-vng-inzet-kabinetsformatie.pdf

Na publicatie van de vastgestelde verhoging geldt deze voor elke werknemer en werkgever. Zo is de verhoging voor 2021 op 15 oktober 2020 in de Staatscourant gepubliceerd. Het wettelijk minimumloon stijgt met 0,29 procent en bedraagt per 1 januari 2021:

- € 1.684,80 per maand (juli 2020: € 1.680);
- € 388,80 per week (juli 2020: € 387,70);
- € 77,76 per dag (juli 2020: € 77,54).

Vervolgens wordt dit besproken in het College van Arbeidszaken van de VNG. De correspondentie daarover loopt formeel via de bestuurders, dus de wethouders met personeelszaken in hun portefeuille. Men past de salarisschalen aan van de betreffende cao's. Voor de cao-gemeenten gaat het dan om schaal 1 tot en met periodiek 1.2. Voor de cao SW zijn de onderste schalen met periodieken rechtstreeks gekoppeld aan de WML.

Een verhoging van het minimumloon van € 10 naar € 14 zal leiden tot een bredere loonstijging. Ook hogere salarissen stijgen dan mee, omdat bedrijven/overheid de relatieve loonverschillen in stand zullen willen houden.

Na vaststelling van het nieuwe bedrag voor het minimumloon zorgt de salarisverwerker (in ons geval Visma Raet voor zowel de cao-gemeenten als de cao SW) er voor dat de nieuwe bedragen verwerkt worden in hun salaristabellen. Na deze actie kunnen wij vervolgens de juiste bedragen uitbetalen.

Naast salaris zijn diverse uitkeringen en toeslagen gekoppeld aan het minimumloon en daar zal de verhoging ook in doorwerken. Dit betreft bijvoorbeeld diverse uitkeringen in het sociale domein.

Kostenindicatie

Financieel effect

Een verhoging van het minimumloon naar € 14 per uur heeft met name effect bij Sociale Werkvoorziening, Nieuw Beschut en Basisbanen. Per saldo geeft dit een kostenverhogend effect van ongeveer € 4,4 miljoen op jaarbasis.

Een eventueel opdrijvend effect voor de lonen boven € 14 per uur zijn hierin buiten beschouwing gelaten. Verder zal er sprake zijn van een doorwerking van deze verhoging in de kosten van diensten die wij inkopen.

Gemeentefonds

Er is geen directe koppeling tussen cao-loonsverhogingen en de te ontvangen rijksbijdrage vanuit het gemeentefonds. Een verhoging van het minimumloon zal dus niet direct leiden tot een verhoging van het gemeentefonds. Wel is, via de normering van het gemeentefonds, de groei van gemeentelijke inkomsten gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Maatregelen als het

verhogen van het minimumloon heeft een algemene werking voor iedereen in Nederland. Deze maatregel kan een kostenverhogend effect op de rijksuitgaven veroorzaken waardoor het accres gemeentefonds kan groeien.

Conclusies

Procedureel is de gemeentelijke organisatie er op toegerust om een eventuele verhoging door te voeren. Wij zijn echter afhankelijk van besluitvorming op landelijk niveau. De kosten zijn echter wel aanzienlijk. Een verhoging van het minimumloon te realiseren zonder aanvullende Rijksmiddelen, zal voor Groningen leiden tot een grote financiële opgave met consequenties voor andere gemeentelijke taken. Aan de andere kant is een verhoging van het minimumloon een impuls voor onze armoedebestrijding. Het levert veel op voor onze inwoners die hiervan rond moeten komen en ook voor uitkeringsgerechtigden indien de koppeling met de bijstand gehandhaafd wordt.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.